

**ВСЕУКРАЇНСЬКА ЦЕНТРАЛЬНА СПІЛКА СПОЖИВЧИХ ТОВАРИСТВ
(УКРКООПСПІЛКА)
Новомосковський кооперативний коледж економіки та права ім. С.В.Литвиненка**

**ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор коледжу**

Л.М.Піхотіна
«31» серпня 2018 р.

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ПРОФІЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ
Новомосковського кооперативного коледжу
економіки та права ім.С.В.Литвиненка**

**ПРОФІЛЬ
ТОРГІВЛЯ**

**Розглянуто та схвалено на
засіданні педагогічної ради
Протокол №1 від 31.08.2018 р.**

РОЗРОБЛЕНО робочою групою у складі:

Члени робочої групи:

- Войнаш Л. Г.* директор Департаменту кадрової політики, освіти і науки, директор НМЦ «Укоопосвіта» Укркоопспілки (голова робочої групи), канд. екон. наук
- Беляєва О. П.* викладач вищої категорії, заступник директора з навчально-виховної роботи Сумського коледжу економіки і торгівлі
- Бойко Г. С.* викладач вищої категорії, директор Філії «Білгород-Дністровський економіко-правовий коледж» Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»
- Бузницька І. В.* викладач вищої категорії Хмельницького кооперативного коледжу Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту
- Вовк М. О.* викладач першої категорії Полтавського кооперативного коледжу
- Гончаренко Т. П.* директор Сумського коледжу економіки і торгівлі, канд. екон. наук, доцент
- Кімуржій М. І.* викладач вищої категорії, заступник директора з навчальної роботи Філії «Білгород-Дністровський економіко-правовий коледж» Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»
- Кіяшко С. Г.* викладач-методист, викладач вищої категорії Полтавського кооперативного коледжу
- Ляшук К. П.* завідувач відділення права, управління та технології обслуговування Хмельницького кооперативного коледжу Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту
- Монастирська Л. Є.* викладач вищої категорії Філії «Білгород-Дністровський економіко-правовий коледж» Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»
- Мороз С. Е.* викладач-методист, викладач вищої категорії Полтавського кооперативного коледжу, канд. пед. наук
- Нещадим Л. В.* викладач вищої категорії Полтавського кооперативного коледжу
- Ніколенко Т. В.* викладач вищої категорії Сумського коледжу економіки і торгівлі
- Ступарь Н. О.* викладач-методист, викладач вищої категорії Полтавського кооперативного коледжу

©НМЦ «Укоопосвіта», 2018

**Типова освітня програма профільної середньої освіти
у кооперативних коледжах**

Загальний обсяг та структура навчального навантаження

**Перелік предметів профільної середньої освіти для підготовки здобувачів
освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста
на основі базової загальної середньої освіти**

Навчальні предмети	Кількість годин
Базові предмети	1673
Українська мова	140
Українська література	140
Зарубіжна література	70
Іноземна мова (Іноземна мова (за професійним спрямуванням))*	207
Історія: Україна і світ (експериментальний інтегрований курс) (Історія України)*	241
Громадянська освіта	70
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	210
Природничі науки (експериментальний інтегрований курс)	280
Фізична культура (Фізичне виховання)*	210
Захист Вітчизни	105
Профільні предмети і спеціальні курси	498
Товарознавство	111
Основи стандартизації, метрології та управління якістю	30
Основи охорони праці	30
Організація і технологія торговельних процесів	51
Обладнання підприємств торгівлі	45
Економіка торговельного підприємства	51
Навчальна практика	180
Вибірково-обов'язкові предмети	266
Інформатика (Інформатика та комп'ютерна техніка)*	161
Мистецтво	105
Додаткові години на окремі предмети, факультативні курси, індивідуальні заняття	223
Усього фінансується	2660

Примітка: * Інтегровані предмети з дисциплінами ОПІ молодшого спеціаліста

Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати викладач у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей здобувачів освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною – у разі відмінності) мовами	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невірних і невпорядкованих запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2	Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.

		Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти
3	Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях. Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів

6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, впевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного

		переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися засобами як окремих предметів, так і їх угруповань.

Ключові та загальнопредметні компетентності, окремі предмети та предметні цикли можуть інтегруватися, формуючи наскрізні лінії.

Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування у студентів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування у здобувачів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі
Громадянська відповідальність	Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в здобувачів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Викладач повинен сприяти формуванню у студентів толерантного ставлення до товаришів, порядності, чесності
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення здобувача як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в здобувачів чимало радісних емоцій
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння здобувачами практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Програмні компетентності

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу і застосування знань у практичних ситуаціях. ЗК-2. Знання та розуміння предметної області й професійної діяльності. ЗК-3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. Навички комунікації іноземною мовою. ЗК-4. Володіння навичками використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК-5. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями, генерувати нові ідеї, виявляти ініціативу і практичність. ЗК-6. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК-7. Здатність працювати в команді, мати навички між-особистісної взаємодії. ЗК-8. Володіння навичками провадити безпечну діяльність і прагнення до збереження навколишнього середовища. ЗК-9. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК-10. Здатність оцінювати й забезпечувати якість виконуваних робіт. ЗК-11. Здатність шукати, обробляти й аналізувати інформацію з різних джерел
Фахові компетентності (ФК)	ФК-1. Здатність зважати на основні закономірності і сучасні досягнення в торгівлі. ФК-2. Здатність користуватися нормативними документами з питань стандартизації, метрології та сертифікації. ФК-3. Здатність ідентифікувати товари, визначати споживні властивості та якість товарів. ФК-4. Здатність виконувати операції торговельно-технологічного процесу. ФК-5. Здатність використовувати нормативно-правові акти під час провадження професійної діяльності. ФК-6. Здатність документувати господарські операції. ФК-7. Здатність користуватися торговельно-технологічним обладнанням. ФК-8. Здатність використовувати знання економіки торговельного підприємства для внесення пропозицій щодо підвищення ефективності господарської діяльності торговельного підприємства. ФК-9. Здатність володіти навичками роботи з комп'ютером на рівні користувача, використовувати інформаційні технології для розв'язання практичних завдань у професійній діяльності. ФК-10. Здатність формувати асортимент товарів.

Програмні результати навчання	
Знання (ЗН)	ЗН-1. Знати явища і події соціально-політичного, культурного, духовного середовища для формування світогляду людини і встановлювати зв'язок між ними. ЗН-2. Знати основи нормативно-правового забезпечення підприємницької діяльності. ЗН-3. Знати особливості організації торговельно-технологічного процесу, кон'юнктуру ринку. ЗН-4. Знати й розуміти математичні методи у пізнавальній та професійній діяльності.
Уміння (УМ)	УМ-1. Визначати основні показники діяльності торговельного підприємства і вносити пропозиції щодо раціонального використання ресурсів підприємства та забезпечення ефективності його діяльності. УМ-2. Використовувати комунікаційні технології, забезпечувати реалізацію планових завдань і звітувати про їх виконання. УМ-3. Уміти використовувати сучасні комп'ютерні і телекомунікаційні технології обміну і поширення інформації у професійній сфері. УМ-4. Уміти організовувати раціональне товаропостачання, забезпечувати дотримання правил торговельного обслуговування населення виходячи з особливостей торговельно-технологічного процесу. УМ-5. Укладати за зразком договори, угоди і контракти на постачання товарів. УМ-6. Уміти формувати асортимент товарів на підставі інформації про кон'юнктуру ринку; ідентифікувати і перевіряти якість товарів на основі стандартів. УМ-7. Користуватися сучасним торговельно-технологічним обладнанням. УМ-8. Підтримувати здоровий режим праці й відпочинку, відновлювати працездатність, фізичні й духовні сили
Комунікація (К)	К-1. Здатність працювати в команді і взаємодіяти із широким колом осіб для провадження професійної діяльності. К-2. Здатність ефективно спілкуватися на професійному та соціальному рівнях. К-3. Здатність донести до фахівців і нефахівців у своїй професії інформацію, проблеми, ідеї, рішення та власний досвід професійної діяльності

Автономність і відповідальність (АВ)	АВ-1. Здатність відповідально ставитися до виконуваної роботи, досягати поставленої мети з дотриманням вимог професійної етики, самостійно приймати рішення і нести відповідальність за їх прийняття. АВ-2. Здатність виявляти ініціативу і практичність у різних напрямках професійної діяльності, брати на себе відповідальність за результати. АВ-3. Уміння організовувати пошук, самостійний відбір, якісне оброблення інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності. Використовувати інформаційні і комунікаційні технології, обробляти й аналізувати інформацію для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності. АВ-4. Здатність до подальшого навчання з певним рівнем автономності та відповідальності за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб (команди)

Вимоги та форми здобуття профільної середньої освіти

Профільна середня освіта здобувається після здобуття базової загальної середньої освіти.

Форми організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу є:

- навчальні заняття;
- самостійна робота;
- практична підготовка;
- контрольні заходи.

Основними видами навчальних занять є:

- лекція;
- лабораторне, практичне, семінарське заняття;
- консультація.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні заняття (заняття-дискусійна група), інтегровані заняття, проблемні заняття, відео-заняття, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення студентами результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок студентів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Перелік нормативних документів

- Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII.
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження національної рамки кваліфікацій» від 23.11.2011. № 1341.
- Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2018 № 570 «Про затвердження типової освітньої програми профільної середньої освіти закладів освіти, що здійснюють підготовку молодших спеціалістів на основі базової загальної середньої освіти».
- Освітньо-професійна програма 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність. – К. : НМЦ “Укоопосвіта”, 17.07.2018.